

Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119 Dep  
0032 Oslo

Deres ref: 200607881-/wt

Vår ref: 054/07, SL

Vår dato: 27.03.2007

## **HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFT GITT I MEDHOLD AV FORSKNINGSETIKKLOVEN**

Det vises til høringsnotat datert 12.01.2007 fra Kunnskapsdepartementet vedr forslag til felles forskrift for alle komiteer og utvalg etter forskningsetikkloven.

### **Generelle kommentarer**

Forskerforbundet er tilfreds med det utsendte forslaget til forskrifter til forskningsetikkloven. Forslaget er grundig og gjennomarbeidet og ivaretar på en god måte rettssikkerheten til vitenskapelig ansatte. Forslaget er langt på vei i tråd med de kommentarer forbundet hadde til selve lovutkastet, men forbundet har likevel enkelte kommentarer til forslaget til forskrift.

### **Spørsmål stilt i høringsnotatet**

Departementet har i høringsbrevet stilt fire spørsmål som høringsinstansene er bedt om å besvare.

1.

Når det gjelder spørsmålet om det er nødvendig å forskriftsfeste at spørsmål om habilitet skal tas opp ved begynnelsen av hvert møte (§8), mener Forskerforbundet at dette bør gjøres.

Det er svært viktig at utvalgs- og komitemedlemmenes habilitet ikke trekkes i tvil med tanke på de alvorlige saker som behandles i utvalgene og komiteene. Særlig i en startfase er det viktig at medlemmene tar inn over seg betydningen av habilitet. En måte å sikre dette på er å ta opp spørsmålet ved begynnelsen av hvert møte slik det foreslås i forslaget til forskrift.

2.

Når det gjelder spørsmålet om det er nødvendig å forskriftsfeste en rett til å kreve å få forklare seg for komité eller utvalg (§8), mener Forskerforbundet at dette bør gjøres.

Bestemmelsen er viktig for rettssikkerheten og bør derfor nedfelles i forskriften. Det bør samtidig fastsettes at slik forklaring både kan gjøres skriftlig og muntlig.

3.

Når det gjelder spørsmålet om på hvilken måte Granskingsutvalget og et ad hoc klageutvalg skal utforme sin konklusjon (§10), støtter Forskerforbundet departementets forslag i forskriften.

4.

Når det gjelder spørsmålet om det bør forskriftsfestes et beviskrav i saker om uredelighet og hvor strengt dette skal være (§10), mener Forskerforbundet at et slikt beviskrav bør forskriftsfestes.

Forbundet mener også at beviskravet bør være strengt. Dette fordi en avgjørelse om uredelighet i praksis innebærer at vedkommende mister både arbeid og tillit. En avgjørelse om uredelighet er svært ødeleggende for den det gjelder og kan slik sett være like uheldig som å bli dømt i en straffesak. Det forhold at selve granskningen er en alvorlig sak for dem det angår bør også veies opp i form av høye beviskrav.

Forbundet mener på denne bakgrunn at det ikke er tilstrekkelig med kvalifisert sannsynlighetsovervekt for å legge til grunn et faktum som bevist. Etter forbundets vurdering bør det strafferettslige beviskravet legges til grunn. Dette gir også best sammenheng med kravene om subjektiv skyld i etikkloven § 5, som tilsvarer strafferettslige skyldkrav.

## **Kommentarer til enkelte paragrafer**

§6.

I paragrafen er det foreslått at Granskingsutvalget skal bidra til at en forsker som urettmessig har fått sitt navn knyttet til en påstand om uredelig forskning, får gjennomrettet sitt omdømme.

Forskerforbundet støtter dette, men vil samtidig peke på at dersom en person først er beskyldt for uredelighet, kan det være svært vanskelig å unngå at mistanke om uredelighet fortsetter å hefte ved vedkommende selv etter at beskyldningene er kjent grunnløse. Slik mistanke kan være ødeleggende for en videre forskerkarriere.

Forskerforbundet mener derfor at i saker om uredelighet i forskning må sakens dokumenter være unntatt fra offentlighet så lenge saken er til behandling og det ikke foreligger endelig uttalelse i saken. Forbundet tok dette opp i sin uttalelse om forskningsetikkloven og anmoder nå om at dette fastsettes i forskriftene.

## **Andre kommentarer**

Forskerforbundet mener at større selvstendige studentprosjekter bør omfattes av forskningsetikkloven. Slike prosjekter øker i antall, og behovet for tilsyn og godkjenning er uavhengig av hvem som er involvert i prosjektet. Forbundet er klar over at dette bør fastsettes i selve loven og ikke i forskriftene, og ber derfor departementet vurdere dette ved en fremtidig endring av loven. Forbundet viser i den forbindelse til Kirke-, utdannings- og forskningskomiteens uttalelse i Innst.

O.nr. 70 om forskningsetikkloven der komiteen ber departementet komme tilbake med en vurdering av hvordan større studentprosjekter kan omfattes av loven.

Med vennlig hilsen  
Forskerforbundet

Kari Kjenndalen  
Generalsekretær

Sigrid Lem  
Ass.generalsekretær

Gjenpart til: Norges forskningsråd  
Unio  
Universitets- og høgskolerådet